

Tnejil Tu'j Pabl te Timotey

Aye kab'e tu'j Pabl te Timotey, tuk'a' u'j te Tito, atzin kyb'i o tz'ok q'o'n: U'j kye Kyik'lел, qu'n xi sma'n noq o'kx kye xjal, a o chi ok te kyik'lел, ex nchi aq'nin kyxol nimil.

Ante Timotey jun ku'xin ex nimil; atzin tnana jun qya aj Judiy, ex atzin ttata jun ichin aj Grecia. Antza jyete Timotey tu'n Pabl toj tnam Listra (Kyb'i. 16:1-3). Ex o tz'ok te jun tuk'a ex mojilte Pabl toj taq'in qAjaw. Atzin tnejil u'j tu'n Pabl te Timotey nyolin ti'j oxe tumil xnaq'tzb'il ma tij wen:

Tze'nku kyoy capitulo 1-3, ntzaj tq'ma'n qa nimxix tb'is ntzaj kyi'jjo xnaq'tzb'il, a nya twutzxix, a otaq tz'oksin kyxol nimil. Ayetzi'n xnaq'tzb'il lo, noq jun kyximxjal tzalu'n twutz tx'otx', ex nti' tajb'in tu'n kyb'et nimil toj tumilxix kyu'n. Tu'npetzi'n, tq'ma Pabl qa ilxix ti'j jun xnaq'tzb'il twutzxix, tze'nku tu'n kyklet-xjal noq tu'n t-xtalb'il qMan, ex tze'nku o'kx te Jesucrist at toklin tu'n tyolin kyi'jxjal twutz Dios (2:5).

Atzin tkab' tumil ma tij tojjo u'j lo nyolin ti'j tze'n tu'n tnik'ete' k'ulb'il toj tumilxix, ex ankyeqexijo xjal tu'n kyok te nejinel ex mojil toj Ttanim Dios. Te tib'ajxi, xi tq'o'n Pabl jun tumil te Timotey tze'n tu'n t-xi xkyeye taq'in, ex tu'n tok te jun tb'anil aq'nil te Jesucrist (4:6). Ex at juntl tumil xnaq'tzb'il tojjo u'j lu'n, tze'nku na'j Dios kyu'n nimil kyi'j tkyaqil xjal, ex tze'n tu'n kyb'ete ichin ex qya toj tumilxix.

Jun q'olb'il tu'n Pabl te Timotey

1 ¹Ayi'n Pabl, jun tsanjil Jesucristqi'n, chq'o'n tu'n Dios, a Klolqe, ex tu'n qAjaw Jesucrist, a q'uqlexix qk'u'j ti'j.
²Nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n tey, Timotey, ay ok nq'o'n te nk'wala toj qnimb'il.³ Noqit ax qMan Dios ex Crist, a Jesús, tzaq q'o'nte t-xtalb'il, tq'aq'b'il tk'u'j, ex jun nuk'b'il toj tchwinqila.

Jun tqanil ti'jjo xnaq'tzb'il nya toj tumil

³Qu'n ikytzi'n tze'nku in kub'sin nwutza tey, tej nxi'y toj tx'otx' te Macedonia, exsin ikyx te' ja'lin kxel nq'ma'n juntl majla tey, tu'n tkyija toj tnam Éfeso, tu'n t-xi tnik'u'n te junjun xjal, tu'n mina txi kyyek'in jun xnaq'tzb'il, nya toj tumil, ⁴ex tu'n mi tz'ok kyb'i'n kyla'jxjal ex jni' kyb'isxjal, a nti' b'ajsb'il kye, kyi'j ojtxe qxe'chil. Qu'n tkyaqiljo lu'n, noq tu'n qyasin ti'j, ex mi n-onin qil'j tu'n tjapin qnimb'il

tze'nku taj Dios. ⁵Nya tiqu'nil nxi ntz'ib'inji'y lu'n, noq tu'n tok kyk'u'jlin kyib'a kyxolxa kykyaqilxa, tuk'a jun k'u'jb'il, a tzajnin tojxix kyanmi'n saqxix, ex toj tb'anil kynab'la, ex tu'n kynimb'il twutzxix. ⁶Qu'n at junjun ma tz'el txalpjaj kyi'jjo lo; ma txi lipe ti'jjo kyximxjal, a nti' tajb'in. ⁷Kyaj tu'n kyok te xnaq'tzil ti'jjo tkawb'il qMan Dios, ex mi n-el kyniky' te a nkyq'ma'n, ex ti'jjo kyxnaq'tzb'il nxi kyq'o'n nyakuj twutzxix.

⁸Qu'n b'i'n qu'n, qa b'a'n te' tkawb'il Dios, me qa ma tz'ajb'in qu'n tze'nkuxjo taj. ⁹B'a'l tu'n ttzaj qna'n, qa nti' kawb'il ntzaj kyib'ajjo nkub' kyb'inchin wen, qala' kyib'ajjo nchi b'inchin nya wen: Tze'nqeku xjal n-el kyi'jlin kawb'il, ex kyky'e' tu'n kynimin, ex aye nya b'a'nqe, ex aj ilqe, ex aye kyky'e' tu'n t-xi kynimin qMan Dios exsin Tyol, ex aye nkub' kyb'yo'n kyman ex kytxu, ex kykyaqiljo b'yol xjal, ¹⁰ex kykyaqiljo nchi b'inchin aj pajil ti'jlb'inxi mejeb'lin,

^a1:2 Kyb'i. 16:1.

ex aye nchi ky'a'jin, ichin tuk'ax jun
ichin ex qya tuk'ax jun qya, exqetzi'n jni'
elq'il xjal, ex jni' sb'ul yol, ex tkyaqiljo
nkujsinte tyol, a nya twutzx, twutz kawil;
ex tkyaqiljo nkub' kyb'inchin nya b'a'n
ti'jjo xnaq'tzb'il twutzxix.¹¹ Ex atzi'n
xnaq'tzb'il lu'n ikyxjo tze'nku ntq'ma'n
Tb'anil Tqanil tz'aqlexix, a oqxenintz
we'y tu'n qMan Dios, nimxixjo tb'i.

Ntzaj tq'o'n Dios qipin tu'n qajb'in te

¹²Kxel nq'o'n chjonte te qAjaw
Jesucrist, a ma tzaj q'o'nte wipi'n, qu'n
ma chin ok tq'o'n tz'aqle twutz, ex ma
chin kub' tq'o'n toj taq'lin.¹³ Nejku
nim ma chin q'ojil'y ti'j, ex ajinqi'n xin
el i'jlin kye Ttanim, ex ma chin yasin
ti'j.^b Me ma tzaj q'aq'lin tk'u'j wi'ja, qu'n
na'mtaq nnimi'n ti'j, ex mi n-elataq
nniky'a te' nb'anttaq wu'n.^c ¹⁴Me nimxix
t-xtalb'il ma tzaj tq'o'n qAjaw wib'aja,
junx tuk'a qnimb'il ex tq'aq'b'il qk'u'j,
noq tu'n qmujb'il qib' tuk'a Crist, a
Jesús.¹⁵ Twutzxix te' lu'n, ex tkyaqil
tu'n t-xi niminte: Qa a Crist, a Jesús,
ul twutz tx'otx' tu'n kykletjo aj il, ex
ayinkuy nimxix wila tze'nku kye txqantl.
¹⁶Tu'npetzi'n, qa ma chin kleta tu'n
tq'aq'b'il tk'u'j Jesucrist wi'ja, exsin ikyx
aku klet txqantl. Qu'n ikytzi'n ma chin
okeji'y te jun yek'b'il kyejo a tu'ntaq
kynimin ti'j, tu'n t-xtalb'il, tu'n tten
kychwinqil te jun majx.¹⁷Tu'npetzi'n,
kukx qq'onx chjonte ex qnimsiks tb'i
qMan Dios, a Kawil tib'aq tkyaqil, a itz'
te jun majx, me a nya q'ancha'l, a o'kx
jun Dios at. Nti' juntl. Ikyxitjo.

¹⁸Atzin ja'lin, Timoteo, ay nk'wala,
kxel woqxeninji'y nuk'b'il lo tey:
Tz'okxit tilil tu'n, tu'n tb'et-xixa wen toj
tnimb'il ex tuk'a tnab'la, tu'ntzin tlapin
tu'n, tze'nkuxjo yolajtz ti'ja ojtxe toj tb'i
qMan Dios.¹⁹Qu'n ila' ma chi kub' tz'aq
toj kynimb'il, tu'n mi xi' ok lipe kyi'jjo lo,^d
²⁰tze'nku ma b'aq te Himeneo ex Lejant,
aye' o chex nq'o'n tjaq' tkawb'il tajaw il,
a satanás, tu'ntzin tajtz ti'j kyanmin, ex
tu'n mi chi yolb'ine ti'j qMan Dios.

Jun xnaq'tzb'il ti'jjo na'j Dios

2 ¹Tu'npetzi'n, kxel woqxenin tey,
tu'n kykub'sin kywutzta tuk'a na'j
Dios ti'j tkyaqil xjal, ex tu'n kyyolin
tuk'a Dios kyi'j, tuk'a nim aq'b'il chjonte
te; ²ex tu'n kyna'n Dios kyi'jjo tkyaqil
nejinel ex jni' kawil, tu'ntzintla qb'et
toj tumil, ex tuk'a jun b'a'n nuk'b'il, ex
tu'n tajtz ti'j qanmin twutz Dios, ex
tu'ntzint qok tz'aqlexix toj tkyaqil.³Qu'n
tb'anilxjo lu'n, ex ntzalaj Dios, a Klolqe
te jun majx, ti'j.⁴Qu'n atzin taj Diosjo
tu'n kyklet-xjal kykyaqil, ex tu'n tel
kyniky' ti'jjo a twutzxix.⁵Qu'n junch'in
Dios at; ex junch'in ichin yolil kyi'jxjal
twutz Dios, aku Jesucrist,⁶a xi q'o'nte
tib' te kyimin te chojb'ilte qil, tze'nkuxjo
otaq chiky'b'ajtz tu'n qMan Dios toj
tq'lijil, tu'n tkotpit tkyaqil xjal tu'n.^d
⁷Tu'npetzi'n, ma tzaj q'o'n wokli'n, tu'n
nyoli'n ti'jjo tzaqpib'l lo, ex ma chin oka
te tsanjil qMan, tu'n kyxnaq'tzitjo aye
nya Judiyqe ti'jjo nimb'il, a twutzxix.^e
Twutzxix we'y; nya noq nya b'ant wu'n.

⁸Waja tu'n kyna'nxjal Dios tkyaqil
twutz tx'otx'. Ex aj tja kyi'n kyq'ob'
twutz qMan toj kyna'n Dios, kyb'inchim
tuk'a kyanmin saqxix, nya tuk'a q'oj, ex
nya tuk'a yolb'il ti'j juntl.

Jun xnaq'tzb'il kye' qya nimil

⁹Ex waja tu'n tok kyoksin qya
kyxb'alin tb'anilx ex toj tumil, me nya
noq tu'n tjaw kynimin kyib' kywutzxjal,
qala' tuk'a jun mutxsb'il; nya tu'n tjax
kyq'o'n txqan ti' toj kywi' tu'n tqoptz'aj,
noq tu'n kyka'yinxjal kyi'j, ex tu'n
mina tz'ok kyq'o'n kyxb'alin ntz'iltz'in
tuk'a ta'l q'anpwaq, ex tu'n mina tz'okx
kyq'o'n kyu noq tal ab'j nqopin wen,^f
¹⁰qala' tuk'a kyb'inchb'in b'a'n tze'nkux
ntene tu'n jun qya nimil ti'j qMan Dios.

¹¹Ayejo qya, aj kyok toj xnaq'tzb'il
ti'j Tyol qMan toj tja Ttanim Dios, b'a'n
tu'n kykub' nume, ex tu'n mutxin kyten.
¹²Mi chin q'o'n qya xnaq'tzb'il kyib'aj
ichin, ex nya tu'n kykawin kyib'aj.

^b1:13 Kyb'i. 8:3. ^c1:13 Kyb'i. 9:4-5. ^d2:6 Mt. 20:28; Mr. 10:45; Gal. 1:4; Tit. 2:14. ^e2:7 2Tim. 1:11.
^f2:9 1Pe. 3:3.

Qala', noq tu'n tkub' kyb'i'n, ex nya tu'n kych'otj. ¹³Qu'n ate Adán b'ant nej tu'n Dios,^g exsin kub' b'inchinxitel Eva.^h ¹⁴Ex nya te Adán kub' sb'u'n tu'n tajaw il, qala' a teqya. Ex tej tkub' sb'u'n, b'e'x i ok aj il.ⁱ ¹⁵Me kkletil te qya te tkyaqil ti', qa ma kub' ten toj tja, ex qa ma tz'ok tq'o'nxix tilil tu'n tjapin b'aj tu'n, tze'nkux jun tb'anil txub'aj kyxol tal, ex tuk'a tnimb'il, ex tuk'a tq'aq'b'il tk'u', tu'ntzin tten saqxix wen.

Aye nejinel ex mojil toj Ttanim Dios

3 ¹Twutzxix te lu'n: Qa at jun nimil taj tu'n tok te nejinel kyxol nimil, tb'anilxjo t-xim ikyjo. ²Me il ti'j nej tu'n tb'et toxjix tumil, tu'n nti' jun xjal yolb'in ti'j, ex junch'in t-xu'jil, jikyinxix toj tchwinqil, ex tzyu'n tib' ti'j tkyaqil nya b'a'n, ex nkub' nimin kyu'nxjal, b'a'n xk'amin kyi'jxjal toj tja, at-xix tnabl'tu'n t-xnaq'tzin, ³ex nya tx'ujtinel, ex nya b'ujil, qala' wen, ex che'wxix tanmin, ex nya xo'nk tk'u'j ti'j pwaq. ⁴Ex b'a'n kawin toj tja, b'a'n chi nimin tk'wal tuk'a mutxb'il. ⁵Qu'n qa mib'in kawin toj tja, ¿Tze'ntzin ttentz aj tb'ant tkawin tib'aj Ttanim Dios? ⁶Tu'npetzi'n, nya wen tu'n tok jun a'la te nejinel, qa a'kxtaq tnimin, qu'l aku ja tnimin tib', ex tu'n ikyjo, aku kub' tz'aq tjaq' tqanb'il Dios, tze'ntku' b'aj te' a ok te tajaw il ojtxe. ⁷Ex il ti'j tu'n tnimajtz kyu'nxjal nya nimilqe, noq tu'n nb'et toj tumil, tu'ntzin mi tz'ele toj ttx'ixew, ex tu'n mi kub' tz'aq toj tq'ob' tajaw il.^j

⁸Ex ikyxjo kye mojil,^k tu'n tok jun kyoklin, il ti'j nej tu'n kyb'et toj tumil, tu'ntzin kynimajtz kyu'n txqantl, nya noq tu'n kymeltz'aje tuk'a kyyol, ex nya tx'ujtinelqe, ex nya tu'n kykanb'in jun pwaq, a nya toj tumil. ⁹Ex il ti'j tu'n tkub' kynimin a t-xilin qnimb'il, nya tuk'a kable kyk'u'. ¹⁰Me il ti'j tu'n kyok ka'yit nej, ex qa nti' ch'in kyky'i, b'a'n tu'n kyok te mojil toj Ttanim Dios.

¹¹Ex aye qya, a mojilqe, il ti'j tu'n kyb'et toj tumil, tu'n kynimajtz kyu'n

txqantl, ex nya iqil yolqe, qala' mutxin kyten, ex tz'aqleqe toj tkyaqil. ¹²Ex ikyqexjo, aye ichin mojilqe, junxch'in kyxu'jil tu'n tten, ex il ti'j tu'n tten jun b'a'n kawb'il toj kyja kyxol kyk'wal. ¹³Qu'n ayetzi'n mojil njapin kyaq'in tojxix tumil, b'a'n kchi elile toj kywutzxjal, ex tuk'a tkyaqil tq'uqb'il kyk'u', kxel kyq'ma'n kynimb'il ti'j Crist, a Jesús.

¹⁴⁻¹⁵Nchin b'isi'n tu'n nxi'y lol tey, me qa xin we'taqkuy, kxe'l ntz'ib'inji'y u'j lu'n tey, tu'n tel tniky'a te, tze'n tu'n kyb'ete' jni' xjal toj Ttanim Dios, a Dios itz'xix. Ex a Ttanim tzyul te' yol, a twutzxix, ex nblet tze'nkuxjo ntzaj t-xnaq'tzin, tu'ntzin kyok te yek'ilte Dios kywutzxjal. ¹⁶Tu'npetzi'n, b'i'nxix qu'n, qa nimxix t-xilin qnimb'il, ikyxjo tze'ntku' nqq'ma'n:

Tzaj tyek'in Dios tib' qe noq tu'n Jesús, a Tk'wal, tej tok te xjal. Ex tzaj tchiky'b'in Xewb'aj Xjan qa twutzx, qa a Diosjo; ex iwle kyu'n angel. O yolajtz kyexjal tkyaqil twutz tx'otx', ex nim xjal o nimin ti'j. Ex jax q'i'l n toj kya'j, ja' nqoptz'aje qMan Dios te jun majx.

Aye' nimil kyjel kytzaqpín kynimb'il

4 ¹Twutzxix ntq'ma'n Xewb'aj Xjan, qa aj ch'ixtaq tjapin b'aj tq'ijil tzalu'n twutz tx'otx', at junjun kyjel tzaqpi'n tnimb'il, tu'n t-xi lipe kyi'j taq'nil tajaw il, tuk'a kyxnaq'tzb'il, a noq te sb'u'b'il. ²Kxel kyb'i'n kyyol xmiletz', a nya twutz chi yolin, ex mi na'n kyu'n a wen exjo nya wen, qu'n ajo kynab'l nti' tajb'in, nyakuj ma tz'e'y tu'n jun kyaq kxb'il. ³Ex n-el kyiky'in mejeb'l'in, ex n-el kyiky'in junjun ti', a tch'iysb'in Dios, a wen tu'n t-xi qniky'b'in te jun tzaljb'il te qe, ex tu'n t-xi qq'o'n chjonte te Dios, a awo ma qo nimir ti'jjo yol twutzxix. ⁴Qu'n tkyaqiljo tch'iysb'in Dios wen te!^l Ex nti' tumil tu'n tel qiky'in; qu'n qa ma txi qq'o'n chjonte te Dios ti'j, k'wel

^g2:13 Gen. 2:7. ^h2:13 Gen. 2:21-22. ⁱ2:14 Gen. 3:1-6. ^j3:7 Tit. 1:6-9. ^k3:8 Ajo yol mojil, diácono n-ele toj kasti. ^l4:4 Gen. 1:31.

tky'iwlín Dios tkyaqil. ⁵Qu'n kyle saqiqjo jni' lu'n tu'n Tyol qMan, tej tkyij tz'ib'it ojtxe qa wen tkyaqil, ex tu'n qna'b'l Dios te aq'b'il chjonte te.

Jun tb'anil taq'nil Jesucrist

⁶Qatzin qa ma txi t-xnaq'tzinjiy anetzi'n kye nimil, tb'anil aq'nipetzintza te qAjaw Jesucrist, ex nojnín tu'n yol nimin qu'n, a tb'anil xnaq'tzb'il, ma tz'ok lipey ti'j.

⁷Iky'imiljiy tkyaqil kyyolixjal nya tumil, ex jni' kyla'jxjal, a nya b'a'n. Qala' q'onka tilil, tu'n tajb'in te Dios. ⁸Qu'n qa ma tz'ok qq'o'n ipb'il ti'jjo qxmilil, at ch'in tajb'in. Exsin ikyx te' qa ma tz'ok qq'o'n ipb'il tu'n qajb'in te Dios, nimxix tajb'in te chwinqil tzalu'n twutz tx'otx', ex te chwinqil te jun majx toj kya'j.

⁹Twutzxixjo yol kxel nq'ma'n, ex b'a'n tu'n tnimajtz kyu'n tkyaqilxjal. ¹⁰Nqo aq'nin ex n-iky'x yasb'il qu'n, noq tu'n tpajjo yol lu'n: Qu'qleq qk'u'j ti'jjo Dios itz', a Klol tkyaqil xjal, aye' kchi nimil ti'j.

¹¹Atzi'n lu'n atzin q'manxjiy, ex xnaq'tzinxa kye kykyaqil. ¹²Ex mi kub' tb'inchi'n tze'n kye txqantl ku'xin, tu'ntzin mi tz'ele iky'ini'y kyu'nxjal. Qala' tz'okxa jun yek'b'il kywutz tkyaqil: Tu'n tb'eta toj tumil tuk'a tyola, tuk'a tq'aq'b'il tk'u'ja, tuk'a tnimb'ila, ex tuk'a tchwinqila saqxix. ¹³A na'mxtaq nkani'n, ja'lkx n-ujin Tyol Dios kywutzxjal, tu'n t-xi tq'o'n tumil kye, ex tu'n kyxi t-xnaq'tzi'n. ¹⁴Mi kub' tyajinjiy tokli'n ma txi tq'o'n qMan Dios, tej xkub' kyq'o'n nejinel toj Ttanim Dios kyq'ob' tib'aja, tu'n toka te kyik'lel, qu'n ikykuxtaq taj Diosjo. ¹⁵Q'onkxixa tililjo lo, tu'ntzin tok kyka'yinxjal, qa te Dios tkyaqiljo a nkub' tb'inchi'n. ¹⁶Ex ka'yinkxix tib'a tu'n tb'eta, ex tu'n t-xnaq'tzi'n tuk'a tumil. We'kuxixa toj tkyaqil. Qu'n qa ma b'ant ikyjo tu'n, ok kletila exqetzi'n nchi b'i'n ti'ja.

Tze'n tu'n qb'ete kyuk'a txqantl

5 ¹⁻²Mi chi ok tmionjiy xjal ma chi tijin, qala' cheb'e xmoxinqe

nyakuqexitlaj ttatiy ex tnaniy. Ex ikyqexjo ku'xin q'a, nyakutlaj titz'inqiy; ex ikyqexjo txin nyakutlaj taneb'qiy. Mi kub' tb'inchin jun nya b'a'n kyi'j, tu'ntzin mix a'l jun jaw yolb'in ti'ja.

³Oninqexjiy qya, a o kyim kychmil, ex mix a'l jun itz' kyi'j. ⁴Me qa ite' kyal mo ite' kychman, ayetzin at iltzjo kyi'j, tu'n kyok kyka'yin kynana mo kytata ex jni' kyb'aj toj kyja, noq tu'n tok kyb'inchin t-xeljo ja' xi tzaje ch'lye, qu'n atzi'n anetzi'n tb'anilx twutz qMan Dios. ⁵Me ayetzin qya, a o chi kyim kychmil, ex o chi kyij toj meb'eyil, q'uqlek kyk'u'j ti'j Dios, ex mi tz'el najx toj kyk'u'j tu'n kyna'n Dios q'ijl ex qniky'in. ⁶Me ante' meb'e, a k'wel tq'on tib', tu'n tb'inchin tze'nkux ntqanin t-xmivil, ma naj twutz Dios. ⁷Q'manxa kye nimil tkyaqiljo lu'n, tu'ntzin mi chi yolb'ajtz kyu'nxjal. ⁸Qu'n qa mi xi ok kyka'yin kyb'aj toj kyja, mapen chi oktz manyor aj ilx, tze'nqeku nya nimil.

⁹Tojjo kyajjal qya meb'e, o'kqex k'welix kyb'i aye ma jadin ox k'al ab'q'e^m kyu'n, ex qa ma jadin mejebl'in kyu'n: ¹⁰Qa b'a'n jni' kyb'inchb'in, qa ma chi ja kych'isyn kyal toj wen, ex b'a'n nchi xk'amin kyi'jxjal toj kyja, ex qa o tz'el kytxjo'n ti'j kyqan nimil, ex qa nchi mojin kyi'jjo a nim n-iky'x kyu'n, ex kukx n-ok tilil kyu'n, tu'n kyb'inchinte tkyaqiljo wen.

¹¹Me mi kux tz'ib'it kyb'i qya, a ku'xinqe, a o kyim kychmil, qu'n aku chi ja meje juntl majl tuk'a jun ichin nya nimil, mo aku tz'el kypa'n kyib' ti'j Crist, noq tu'n tajb'il kyxmivil. ¹²Ex tu'n ikyjo, ayex kchi k'welix q'o'n te kyil twutz Dios, qu'n k-elil kypa'n kyib' toj kynimb'il ti'j Crist. ¹³Ex noqittzin o'kxtzjo, qala' noq nchi b'eteje ttziyile ja, ex nchi el ky'aj, ex nchi b'aj iqin yol, ex nb'aj okx kylimon kyib' toj tkyaqil, ex nchi b'aj yolin ti'jjo nti' kyaj ti'j.

¹⁴Tu'npetzi'n, wajatla'y tu'n kymeje' qya ku'xinqe, aye o chi kyim tnejl kychmil, tu'ntzintla kyul kyal, ex tu'n tb'ant

^m5:9 Ox k'al ab'q'e, 60 años n-ele toj kastiy.

kykawin toj kyja, ex tu'n mi txi kyq'o'ne amb'il te tajaw il, tu'n kyyolinxjal nya b'a'n ti'l qnimbl'noq tu'n kypaj. ¹⁵Qu'n at junjun qya meb'e ma tz'el kypa'n kyib' tu'n kyxi lipe ti'l tajaw il.

¹⁶Qa at jun qya nimil at junl qya toj tja, a o kyim tchmil, b'a'n tu'n t-xi tmojin, tu'n mi tz'oke te tk'a'ch Ttanim Dios; tu'ntzin tonin Ttanim Dios kyi'jjo qya, a o kyim kychmil, aye' nti'x jun itz' kyi'j.

¹⁷Aye nejinel, a ma b'ant-xix kykawin toj tumil toj Ttanim Dios, b'a'ntla tu'n t-xi' jun onb'il nimxix kyexixpetla' aye' ma txi kyq'o'nx kyib' tu'n kyyolin ex tu'n kyxnaqtzin ti'l Tyol Dios. ¹⁸Qu'n ntq'ma'n Tyol Dios: Mi tz'ok kyk'llo'n ttxa'n wakx, qa nwa'b'in triyeh."

Ex ikyxjo ntq'ma'n: Jun aq'nil at toklin tu'n t-xi chjet twi' tk'u'jch.'

¹⁹Ex mi txi tq'o'n amb'il te jun patb'il tu'n jun xjal ti'l jun nejinel toj Ttanim Dios, qa mix a'l jun mo kab'e xlonte.^p ²⁰Me ayetzin nejinel tzunx nchi b'inchin il, b'a'n tu'n kyxi kawit kywutz txqantl, tu'ntzin kyxob'jo txqantl. ²¹Kxel woqxeninxixa te'y twutz qMan Dios, ex twutz Klolqe Jesucrist ex kywutz jni' angel, aye' sk'o'nqexix tu'n Dios, tu'n junx tu'n tele' nuk'b'il lo kyi'j kykyaqil, a'lchaqx kyetz.

²²Mi kub' tq'o'n tq'ob'a jun paqx tib'aj jun a'lta tu'n tok te nejinel toj Ttanim Dios, qa na'mxtaq tok tka'yin tb'inchb'in. Qu'n yajtzila', qa nyataqku wen tb'inchb'in, ajin kxel b'len toj til. Qala' ka'yinkxix tib'a wen.

²³Tu'n noqx nstz'uyin tk'u'ja ex te' yab'il ma tz'ok lemtz'aj ti'ja, mi txi tk'wa'n junxta a', qala' k'wanxa ch'in vin te q'anb'ilte.^q

²⁴At junjun xjal n-el tniky'tzajil liwey qa aj ilqe. Me ex at junjuntl tzmaxi' k-elil tniky'tzajil, aj tok toj xjelb'il tu'n qAjaw. ²⁵Exsin ikyxjo jni' qb'inchb'in wen, q'anchar'll kywutz kykyaqil. Ex aye nya q'anchar'll kyu'nxjal, ex nlay tz'ewit te jun majx.

Jun tumil kye aq'nil

6 ¹Tkyaqiljo nimil, aye' ma chi ok te aq'nil te jun majx, il ti'l tu'n tkub' kynimin tajaw aq'until toj tkyaqil, tu'ntzintla mi chi yolb'inxjal ti'l tb'i qMan Dios ex ti'jjo qxnaqtzb'il. ²Ex qa at jun tajaw aq'until nimil, mi kub' kyb'isin aq'nil qa noq tu'n kyerman kyib' mi chi kub' kynimin, qala' noqpe kyja chi kyniminiku wen, ex chi ajb'inxix kye, qu'n nchi ajb'in kyex nimil, aye' k'u'jlinqexix kyu'n. Atzin lu'n, Timotey, xnaq'tzinx, ex q'onxa tumil kye.

A q'inimil twutzxix

³Qa at jun xjal nxnaq'tzin jun tumil nya twutzx, qa mikyxi' tze'ngku tb'anil xnaq'tzb'il tu'n qAjaw Jesucrist, ex qa mikyxi' tze'ngku ntyek'in qnimbl'il; ⁴jun xjal ikyjo jun nimil tib' ex nti'x ch'in n-el tniky' te. O'kx tajjo tu'n tyasin ex tu'n tyolb'in, ex atzi'n anetzi'n ikytzin tze'ngku jun yab'il, ma tz'ok lemtz'aj ti'l. Qu'n antza ntzaje lo'chj k'u'jb'aj, jni' jyoj q'o, ex tkyaqil ikyb'il ex yasb'il, ⁵ex tkyaqil b'ujin, a mi nb'ajx kyoxlxjal, aye' xjal ma tze'l naj kynab'l; mi n-el kyniky' te yol twutzx. Toj kywutz a qnimbl'il n-ajb'in noq tu'n kyq'inimix. ⁶Twutzx te' qa at jun q'inimil tu'njo qnimbl'il, a tu'n qtzalaj ti'jjo ch'in, a at qe. ⁷Qu'n nti'x ch'inqe q'i'n qu'n, te' xqo ul itz'je twutz tx'otx!, ex nti'x ch'in k-ajil q'i'n, aj qkyim.^r ⁸Me noq qa at telix qq'ij, ex qa at qxb'al, qo tzalaj tuk'a ikyjo.

⁹Me ayetzin kye' kyaj tu'n kyq'inimix tzalu'n twutz tx'otx!. Aj ttzaj jun ti' kyi'j, b'e'x nchi kub' tz'aq toj il, ex b'e'x nkub' kysb'u'n kyib' tu'n kyajb'il, a nya tumil, ex ax n-ok meltz'ajjo q'ol mib'in kyi'j, tu'n kyxi toljx toj najin te jun majx. ¹⁰Qu'n qa ma tz'ok qxo'n qk'u'j ti'l pwaq, nya b'a'n, qu'n antza ntzaj anq'in tkyaqiljo wiq nya b'a'n.^s Qu'n at junjun ma txi lipe kyanmin ti'l pwaq, ex noq tu'n tpajjo ikyjo, ma chi el txalpaj

ⁿ5:18 Deu. 25:4. ^o5:18 Mt. 10:10; Lc. 10:7. ^p5:19 Deu. 17:6; 19:15. ^q5:23 Kyojjo q'i'j anetzi'n, tzuntaq nchi k'wantaqjal ch'in k'wab'j vin, a ta'l lob'j uv, noq te jun q'anb'il. ^r6:7 Job 1:21; Sal. 49:17; Ec. 5:15.

^s6:10 Eb. 13:5.

toj kynimb'il, ex ayex ma chi ok q'onte kyixk'oij kyi'jx.

A tb'anil aq'untl toj qnimb'il

¹¹ Me atzin te, ma tz'oka jun ichin te Dios. Tu'npetzi'n, tzaqpinkjiy tkyaqil anetzi'n, ex we'kuxixa jikyin toj tchwinqila, toj tb'inchb'i'n b'a'n, toj tnimb'ila, toj tq'aq'b'il tk'u'ja, ex kukx tu'n tayo'n tajb'il qMan toj tkyaqil, ex mutxinku tten. ¹²Tz'ok tilil tu'n, tu'n tjapin b'ajjo taq'in qMan Dios toj tnimb'ila. Ex kukxit tzaj tna'njiy tkab' tchwinqila, qu'n tu'npetzi'n o txokli'y tu'n Dios ti'j, tej tq'ma'y, ex tej tkub' tyek'in tnimb'ila kywutz nimku xjal. ¹³Kxel woqxeninxixa ja'lin twutz qMan Dios, a tzaj q'ol chwinqil te tkyaqil, ex twutz Klolqe Jesucrist, a tq'ma te jun yek'b'il twutz Poncio Pilat qa twutzxixjo Tyol:^t ¹⁴Niminkujy a nxi nq'ma'n te'y, tu'n tkub' tb'inch'i'n, ex mi jaw ttx'ixpi'n, tu'ntzintla nti'x jun ti' tu'n t-xi kawita ti'j. B'inchima ikyjo, tzmaxi' ajxi tul juntl majl qAjaw Jesucrist. ¹⁵Kjapin b'aj tkyaqiljo lo tu'n Dios tojxix tq'ijil, qu'n o'kx te Diosjo junch'in at; ky'iwlinxix

tb'i, ex nim toklin te Kawil, qu'n a Kawil tib'aj tkyaqil kawil, ex a tAjaw Tkyaqil tib'aj tkyaqil tajaw. ¹⁶Qu'n o'kx Diosjo nlay b'aj, ex najle toj tkyaqil tqoptz'ajiyil, a mix a'lx aku tz'oksin tk'atz. Mix a'l jun o lonte, ex mix a'l jun aku ka'yinte. O'kx te Dios at tkyaqil toklin ex jni' tipin ja'lin ex te jun majx. Ikyxitjo.

¹⁷Ayetzi'n at kyq'inimil twutzjo tx'otx' tzalu'n, q'manxa kye tu'n mi ja kynimin kyib', ex tu'n mi tz'oke qe kyk'u'j ti'jjo kyq'inimil, qu'n nya kukx te' tten. Qala' o'kx tu'n tok qe kyk'u'j ti'j Dios, a nimxix ntzaj tq'o'n qe, tu'n qtzalaj ti'j. ¹⁸Ex q'ma'nxa kye tu'n tkub' kyb'inch'i'n wen, ex tu'n kyok te so'j. ¹⁹Qu'n tuk'a' ikyjo, kxel kyxikyb'in jun q'inimil te jun majx toj kya'j, ex jun chwinqil, a mixla jtojx tu'n tb'aj.

²⁰Timotey, q'onka tililjo a ma kyij oqxenit te'y. Ex mi txi tb'injij kyyolxjal, a nti' tajb'in, exsin jni' nkyq'ma'nxjal, a nyakuj manyor tumil. ²¹Qu'n ite' junjun nchi yolin ikyjo, me aye' o chi el txalpaj ti'j kynimb'il.

Noq a Dios tzaj q'o'nte t-xtalb'il tib'aja.

^t6:13 Jn. 18:37.